
Laboratuvar Hizmet Sunumunda Dış Alımlar ve Son Durum (İstanbul) Laboratuvar Penceresinden

Doç. Dr. Kenan MIDİLLİ
İstanbul Üniversitesi
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

Sağlık bakımı ile ilişkili kararların %80'i bir ya da daha fazla laboratuvar incelemesinin sonuçlarına dayanmakta; IVD giderleri ise sadece %5

Clinical Biochemistry 43 (2010) 939–941

Contents lists available at ScienceDirect

Clinical Biochemistry

journal homepage: www.elsevier.com/locate/clinbiochem

Editorial

Is laboratory medicine a dying profession? Blessed are those who have not seen and yet have believed

Mario Plebani ^{a,b,*}, Giuseppe Lippi ^c

^a Department of Laboratory Medicine, University Hospital of Padova, Italy

^b Leonardo Foundation, Abano Terme General Hospital, Italy

^c Clinical Chemistry Laboratory, University Hospital of Parma, Italy

▶ Kırk katır mı? Kırk Satır mı?

- Hizmet alımı
- Hasta başı hızlı testler

Abraham Lincoln:

- *“the bestway to predict the future is to create it.”*

Toplam Süre

Toplam Çalışma Süresi

Analiz Öncesi

Analiz

Analiz Sonrası

Lab Öncesi

Lab

Lab Sonrası

Hastanın kimlik işlemleri
ve kaydının yapılması
İstek
Örnek Alımı
İşlenmesi
Gönderilmesi

İsteğin verifikasyonu
Örneğin Çalışılması

Sonucun Verifikasyonu
Bildirimi

Sonucun Yorumu
Tedavi

Analiz

Tıbbi Laboratuvar Test Aşamaları

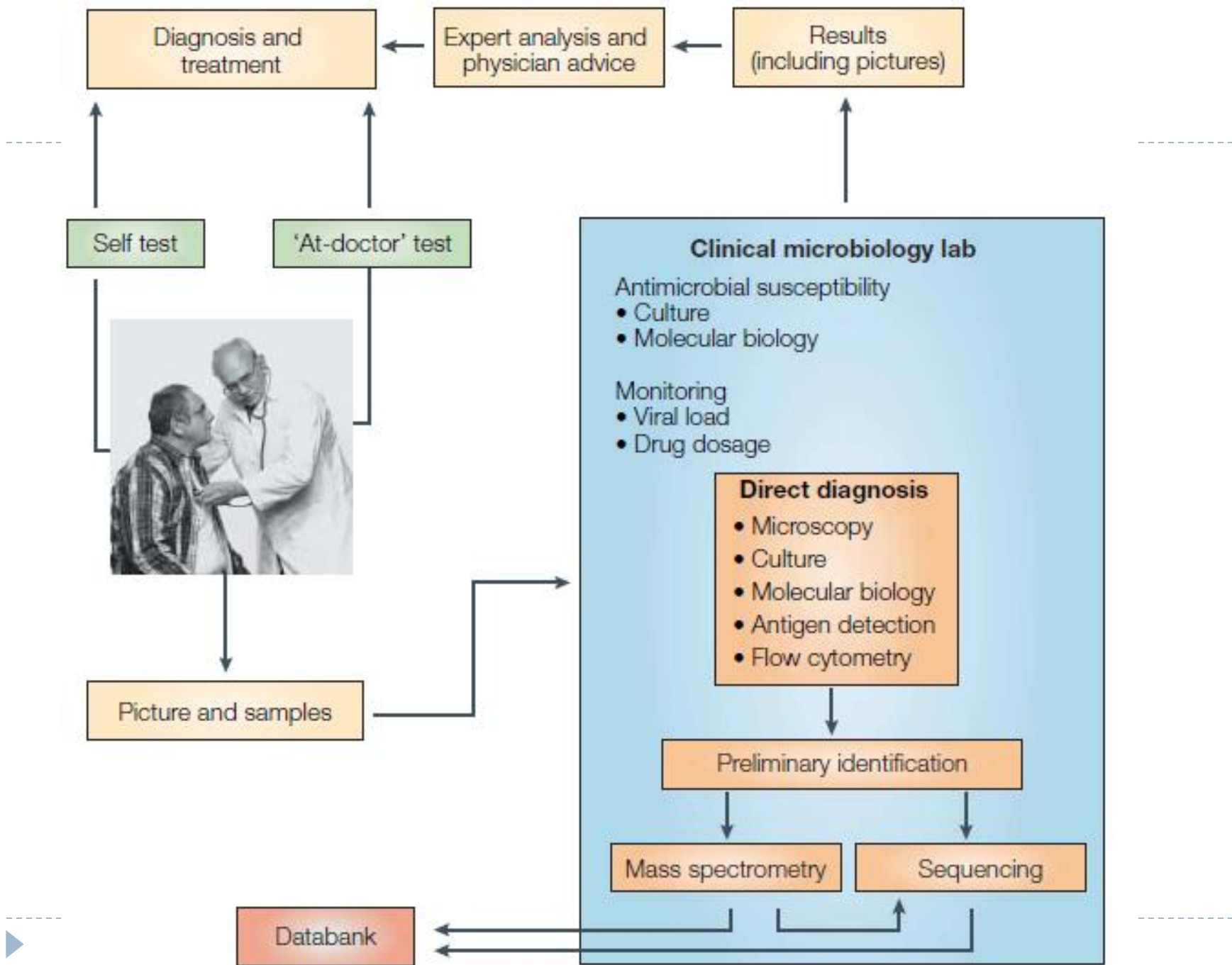

▶ 1980 öncesi:

▶ Laboratuvarlarda manuel yöntemler ön planda → Desantralize laboratuvarlar

▶ Teknolojik gelişmeler ve artan test sayıları → Otomasyon → Santralizasyon

► Nedenler:

- Parçalı yapı
- Eksiklikler
- Kapasite fazlası

Rekabete ve maliyetleri azaltmaya elverişsiz bir yapılanma

Yaygın ve yanlış bir inanış:

***“LABORATUVAR KALİTESİNİN HER YERDE AYNI
OLDUĞU”***

→ Hastane yöneticilerin gözünde olayı salt maliyete indiriyor

OYSA → Hataların %93’ü klinik laboratuvar dışında meydana geliyor

Çözüm Önerileri

- ▶ Yatay ve dikey integrasyon: Akomodasyon, santralizasyon, integrasyon, amalgamasyon,...
- ▶ Laboratuvarlar arası dayanışma, işbirliği ve stratejik birlikler oluşturma

OYSA

- ▶ Varolagelen yaklaşım: Esoterik testler için dış laboratuvarlardan hizmet alınması şeklinde(idi)
-

NON-ezoterik testler için hizmet alımına gitmek için:

► Dış laboratuvarın testi:

- daha iyi
- daha sık
- daha ucuza yapması

- Daha fazla bilgi ve deneyime sahip olması

Klinik Mikrobiyoloji Laboratuvarlarınının Merkezeleştirilmesinin Avantaj ve Dezavantajları

Avantaj	Dezavantaj
Azalan maliyet	Klinisyen ile zayıflayan iletişim
Nadir istenilen testlerin yapılabilmesi	Örnek transport zamanlamasında problemler
Test kapasitesinde artış	Zaman alıcı özel raporlama sistemi oluşturulması
Standardize test yöntemleri	Gram boyama ile eşleştirememe
Eğitim için artan fon	İnfeksiyon kontrol ve sürveyansında kısıtlama
Gece ve haftasonu test imkanı	

Örnek Servis (10 Yıllık Deneyim)

- ▶ Başarılı bir dış hizmet alımının gerçekleştirilebilmesi için yenilikçi ve alım yapan kurumun isteklerini karşılayabilecek farklı çözümlere ihtiyaç duyulabilir; Bunlardan farklı yaklaşımlar
 - ▶ Mevcut laboratuvarın tüm çalışanları ve alt yapısı ile servis sağlayıcısına transferi
 - ▶ Az istenebilecek testler için servis kurulması ve böylelikle başlangıç maliyetlerinin düşürülerek karın maksimize edilmesi
 - ▶ Analitik servislerin yönetiminin servis sağlayıcıya devri
 - ▶ Yeni laboratuvarın yeni bölgeye kurulumu ve işletilmesi

Sonuçlar...

- ▶ İtalya'da %46
- ▶ Avustralya'da %20 backsourcing ...

- ▶ Vancouver'da özelleştirme hizmet alımı özellikle yardımcı tıp personelinin gelirinde %50'ye veran azalma ile sonuçlanmıştır.

9 Ekim 2013 ÇARŞAMBA

Resmî Gazete

Sayı : 28790

YÖNETMELİK

Sağlık Bakanlığından:

TIBBİ LABORATUVARLAR YÖNETMELİĞİ

Tıbbi Laboratuvarların Sınıflandırılması

▶ Basit hizmet laboratuvarı;

- ▶ Ayakta teşhis ve tedavi yapılan kurum veya kuruluş ile birinci basamak sağlık hizmeti veren halk sağlığı laboratuvarları, laboratuvar uzmanı olmadan sadece kendi hastalarına yönelik ek-9'da belirtilen testleri yapabilen tıbbi laboratuvarlardır. Basit hizmet laboratuvarında yapılan test sonuçlarından, testi isteyen hekim sorumludur. Bu testlerin varsa kalite kontrolü ve kalibrasyon sonuçları bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kayıt altına alınır ve saklanır.

▶ Kapsamlı hizmet laboratuvarı;

- ▶ her bir anadal için en az bir tıbbi laboratuvar uzmanı ile bir birim sorumlusunun bulunduğu ve uzmanlık alanı ile ilgili laboratuvar testlerini uygulayabilen tıbbi laboratuvardır.

▶ Eğitim hizmet laboratuvarı;

- ▶ her bir anadal için en az iki tıbbi laboratuvar uzmanı ve bir tıbbi laboratuvar birim sorumlusunun bulunduğu, tıbbi laboratuvar uzmanlık alanında eğitim veren, üniversite ile eğitim ve araştırma hastanelerinde kurulabilen tıbbi laboratuvardır.

Diđer Laboratuvarlar

- ▶ Gözetimli Hizmet Laboratuvarları
- ▶ Test Bazında Referans Yetkili Laboratuvar
- ▶ Ulusal Referans Hizmet Laboratuvarı;

Hizmet alımı (MADDE 32)

- ▶ (1) Kamuya ait tıbbi laboratuvarlar, 7/2/2009 tarihli ve 27134 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sağlık Hizmeti Sunan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu Kapsamındaki İdarelerin Teşhis ve Tedaviye Yönelik Olarak Birbirlerinden Yapacakları Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Yönetmelik uyarınca birbirlerinden veya 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı **Kamu İhale Kanunu** **uyarınca** özel tıbbi laboratuvarlardan hizmet alabilir.
-

Hizmet alımı (MADDE 32)

- ▶ (2) Özel sağlık kuruluğu bünyesinde bulunması zorunlu tıbbi laboratuvarların dışındaki tıbbi laboratuvar hizmetleri, hizmet satın alma yoluyla, özel tıbbi laboratuvarlardan karşılanabilir.

Hizmet alımı (MADDE 32)

- ▶ (3) Hizmet alımı/dış laboratuvar test hizmet alımı durumunda aşağıdakilere uyulması zorunludur:
 - ▶ a) Hizmetin bu yol ile karşılandığı hususunda hastaya ve/veya yakınlarına bilgi verilmesi,
 - ▶ b) Hastadan, laboratuvar testini talep eden kurumda numune alınması,
 - ▶ c) Numunenin, tetkiki gerçekleştirecek tıbbi laboratuvara hasta veya yakınları ile gönderilmemesi,
 - ▶ ) Tetkiki alışan kurum veya kuruluş isminin ve adresinin tetkik sonuç raporunda yer alması.
-

-
- ▶ (4) Hizmetin satın alma/dış laboratuvar test hizmet alımı yoluyla gördürülmesi halinde, hizmeti alan sağlık kurum/kuruluğu ile hizmeti veren sağlık kurum/kuruluğu, bu uygulamadan ve sonuçlarından müştereken sorumludur.
-
-

Dış laboratuvar test hizmet alımı

- ▶ **MADDE 33 – (1)** Özel tıbbi laboratuvarlar ruhsata esas uzmanlık dalı alanıyla ilgili bünyesinde yapılamayan testler için başka tıbbi laboratuvarlardan, dış laboratuvar test hizmeti alabilir.

Numunelerin taşınması

- ▶ **MADDE 34 – (1)** Numuneler, 25/9/2010 tarihli ve 27710 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Enfeksiyöz Madde ile Enfeksiyöz Tanı ve Klinik Örneği Taşıma Yönetmeliğine uygun olarak taşınır.

Kullanılabilecek Testler

- ▶ Tıbbi laboratuvarlarda testlerin ulusal ve/veya uluslararası standartlara uygun, geçerliliği kabul edilmiş yöntemler kullanılarak çalışılması esastır. Ulusal veya uluslararası yöntem bulunmadığında, bilimsel geçerliliği Komisyon tarafından uygun bulunan yöntemler kullanılır.
- ▶ **Sadece araştırma amaçlı üretilmiş test ve kitle, tıbbi laboratuvarlarda tanı amacıyla kullanılamaz.**

SGK GENEL KODLAMA ENFEKSİYON

75	Adefovir Direnci (3 Mutasyon)				626,9
	908.820	DNA, İzolasyon, kan*	1	30,02	30,02
	908.991	Real time PCR	3	198,99	596,9
76	Adenovirus DNA				239,1
	908.830	DNA, İzolasyon, doku*	1	40,13	40,13
	908.991	Real time PCR	1	198,99	198,9
77	Chlamydia PCR				114,3
	908.130	Chlamydia PCR	1	114,33	114,3
78	CMV-PCR				171,5
	908.140	CMV-PCR	1	171,50	171,5
79	CMV-DNA (Kantitatif)				239,1
	908.830	DNA, İzolasyon, doku*	1	40,13	40,13
	908.991	Real time PCR	1	198,99	198,9
80	EBV-DNA				239,1
	908.830	DNA, İzolasyon, doku*	1	40,13	40,13
	908.991	Real time PCR	1	198,99	198,9
81	Entakavir Direnci (9 Mutasyon)				1820,9
	908.820	DNA, İzolasyon, kan*	1	30,02	30,02
	908.991	Real time PCR	9	198,99	1790,9

Tasarruf mu ? İsraf mı?

HBV ilaç direnci (lamivudin, telbivudin, tenofovir, adefovir ve entekavirin tümünü kapsayan) için: Tedavi başarısızlıktan ya da ilaç değiştirme zorunluluklarında şartı getirilebilir. Aksi durumlarda yılda bir kezle sınırlanabilir, eğer viral yük sıfırlanmamışsa.

908.700	Agaroz jel elektroforez	20
908.710	Analiz, PCR (2 primer)	60
908.760	DNA dizi analizi, 2 primer*	120
908.770	DNA dizi analizi, 4 primer*	126
908.820	DNA, İzolasyon, kan*	30
909.040	Saflaştırma, PCR	25
		381

Sorunlar (Paranızla rezil olmak da var)

- ▶ İç Kalite Kontrol ???
- ▶ Sempati ???
- ▶ Uyuşmazlıklar
- ▶ Verifikasyon, uyuşmazlık sorunları
- ▶ Yeterince uygun laboratuvar var mı
 - ▶ → Rekabet ??? KİK
- ▶ Zamanlama
- ▶ Örnek transportunda aksamalar
- ▶ Raporlama eksiklikleri

Kalite Kontrol (Tıbbi Laboratuvar Yönetmeliği)

- ▶ Başka tıbbi laboratuvara hizmet sunan tıbbi laboratuvar, Bakanlık tarafından belirlenen testlerle ilgili katıldıkları **dış kalite değerlendirme programına katılımlarına ait belge ve sonuçlarını, hizmet alan tıbbi laboratuvara bildirmek zorundadır.**

Pencere	Olası Yararlar	Olası Riskler
Akademik kurum	Zamanında hizmet verme Asıl işlere odaklanma Tasarruf Bakım kalitesinde artış Müşteri memnuniyeti Anlaşmalı kurumdan birşeyler öğrenme	Bağımlılık, kontrolün kaybı Koordinasyonda aksaklıklar Hasta kayıpları Yetişmiş eleman kayıpları Son verme ya da tersine döndürme güçlükleri Kurum içi memnuniyetsizlik Yasal ve halkla ilişkiler açısından sakıncalar Eğitimde çıkacak güçlükler Yeni teknolojilerin uyarlanmasında gecikme

Pencere	Olası Yararlar	Olası Riskler
Hasta	Kolay erişim Kurum tarafından onaylanmış sağlayıcılar Kolay ulaşım Bakım kalitesi garantisi	Güvenin kötüye kullanımını Ulaşım zorlukları Bakım kalitesinde düşme korkusu Özel yetkinlikte olmayanlar tarafından bakılma korkusu

Pencere	Olası Yararlar	Olası Riskler
Hekim	Kolay erişim Daha kompleks incelemeler yaptırabilme olanağı	Uygunsuz işlem korkusu Hastaların yakınma korkusu Alışkanlıkların yitilmesi Geri dönüş alamama Esnek olamama

Atasözlerinden alınacak dersler

- Taşıma suyla değirmen dönmez
- Dimyada pirince giderken evdeki bulgurdan olmak
- Emanet ata binen yay kalır
- El elin eşşeginitürkü çağırarak arar
- Eşşegini sağlam kazığa bağla

